

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 22/3/2018
Αριθμ. Πρωτ.: 93/14310

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Καταβολή ενισχύσεων σε δικαιούχους της δράσης “Βιολογική Γεωργία” του μέτρου 10 του ΠΑΑ 2014-2020 »

ΣΧΕΤ: **Η ΠΑΒ 486/25-1-2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Αναφορά, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Α. Δαβάκης**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στην καταβολή των ενισχύσεων σε δικαιούχους της δράσης “Βιολογική Γεωργία” του μέτρου 10 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 (ανειλημμένες υποχρεώσεις της δράσης 1.1 του μέτρου 2.1.4 του ΠΑΑ 2007-2013), σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3 της αριθ. 079833/25.10.2011 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις στο πλαίσιο ορισμένων δράσεων του μέτρου 2.1.4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (Π.Α.Α.) 2007-2013 “Αλέξανδρος Μπαλτατζής”» (Β' 2366/25.10.2011), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, η οποία αποτελεί το θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής, μεταξύ άλλων, και της δράσης 1.1 «Βιολογική Γεωργία», αρμόδιος φορέας εφαρμογής είναι η Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), αρμόδιος Οργανισμός Πληρωμής είναι ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ), ενώ οι κατά τόπους Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας (εφεξής ΔΑΟ) των Περιφερειών ή οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (εφεξής ΔΑΟΚ) των Περιφερειακών Ενοτήτων (ΠΕ) αποτελούν τους Φορείς Υλοποίησης της δράσης.

Για τη δράση 1.1 «Βιολογική Γεωργία» εκδόθηκαν από το ΥΠΑΑΤ (Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής) δύο προσκλήσεις:

- η αριθ. 74/4119/13.01.2012 Πρόσκληση για πενταετή ένταξη και
- η αριθ. 080294/17.11.2011 Πρόσκληση για διετή παράταση των συμβάσεων όσων ήταν ήδη δικαιούχοι της δράσης την πενταετία 2006-2011, στο πλαίσιο της Γ' Προγραμματικής Περιόδου 2000-2006 “Εγγραφο Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης 2000-2006” Ε.Π.Α.Α.

Οι συμβατικές υποχρεώσεις για τη λήψη ενίσχυσης, σύμφωνα με την αντίστοιχη πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος της δράσης, για μεν την πενταετία, άρχιζαν με την υποβολή των αιτήσεων ενίσχυσης (με τελευταία προθεσμία την 30.03.2012) και είχαν διάρκεια πέντε ημερολογιακών ετών, για δε τη διετία, άρχιζαν την 01.01.2012 και ολοκληρώνονταν την 31.12.2013.

Οι συμβάσεις για τη διετία υπεγράφησαν στα τέλη του 2013, ενώ για την πενταετία στα τέλη του 2013 με αρχές του 2014. Ακολούθως, ξεκίνησε η διαδικασία υποβολής δηλώσεων εφαρμογής και, εν συνεχεία, η αποστολή παρτίδων πληρωμής από τις ΔΑΟΚ στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Σχετικά με τους κωδικούς λαθών που εμφανίζονταν στις παρτίδες πληρωμής και για τους οποίους στην καταγγελία υπάρχει αναφορά ότι άλλοι δικαιούχοι πληρώνονται και άλλοι απορρίπτονται (με τους ίδιους κωδικούς), επισημαίνεται ότι απαιτείται πολλή προσοχή και εξέταση εξειδικευμένα της κάθε περίπτωσης. Η επίπτωση από την εμφάνιση ενός κωδικού λάθους διαφέρει μεταξύ διαφορετικών δικαιούχων, καθόσον συνδέεται άμεσα με την έκταση της εντασσόμενης εκμετάλλευσης, με το είδος της καλλιεργητικής ομάδας, με την ύπαρξη δύο ή περισσότερων καλλιεργητικών ομάδων στην ίδια εκμετάλλευση (από τις οποίες η μία να έχει κυρώσεις και η άλλη να πληρώνεται κανονικά), από τη συχνότητα εμφάνισης μίας παράβασης κ.ά. Κατά συνέπεια, δεν είναι σωστό συλλήβδην να εξάγονται συμπεράσματα χωρίς εξέταση εξειδικευμένα της κάθε περίπτωσης.

Όσον αφορά στα λοιπά ζητήματα, τα οποία θίγονται στην καταγγελία, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Γεωχωρικοί έλεγχοι

Πρέπει να επισημανθεί ότι με την 4η τροποποίηση της προαναφερθείσας αριθ. 079833/25.10.2011 ΚΥΑ, την αριθ. 1222/86900/28.07.2016 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων "Τροποποίηση της αριθ. 079833/25.10.2011 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις στο πλαίσιο ορισμένων δράσεων του μέτρου 2.1.4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (Π.Α.Α.) 2007-2013 "Αλέξανδρος Μπαλτατζής"» (Β'2366/25.10.2011), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει" (Β' 2459/10-8-2016), τροποποιήθηκαν τα κριτήρια χαρακτηρισμού μίας έκτασης ως «μη προσδιορισθείσας», προκειμένου να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα επιβολής κυρώσεων λόγω μη ταυτοποίησης των αγροτεμαχίων της αίτησης πληρωμής με αυτά της σύμβασης κατά τη διενέργεια των γεωχωρικών διασταυρωτικών ελέγχων. Μετά την τροποποίηση, ο έλεγχος αφορά πλέον όχι στη χωρική ταύτιση του δηλωθέντος αγροτεμαχίου με αυτό της σύμβασης, αλλά στον χωρικό εντοπισμό ενός αγροτεμαχίου σε μία ευρύτερη περιοχή αναφοράς με αγροτεμάχια ενταγμένα στη δράση με την ίδια Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Επίσης, για τα αγροτεμάχια που παρουσιάζουν πρόβλημα εντοπισμού, επιβάλλεται πλέον μόνο η ποινή μηδενισμού της ενίσχυσης χωρίς άλλες (μεταξύ των οποίων και πολυετείς) κυρώσεις, οι οποίες προβλέπονταν στην αρχική ΚΥΑ.

Σημειώνεται ότι, αφού πραγματοποιήθηκαν από τον ΟΠΕΚΕΠΕ οι αντίστοιχες διορθώσεις στο μηχανογραφικό υποσύστημα πληρωμών, έγινε επανυπολογισμός των πληρωμών για τα έτη 2012, 2013 και 2014, με τον οποίο ήρθη μεγάλο μέρος από τις επιβληθείσες κυρώσεις και μέρος των χρημάτων που είχαν κρατηθεί από τους δικαιούχους επιστρέφεται ή συμψηφίζεται σε επόμενη πληρωμή. Αυτός είναι και ο λόγος που υπάρχει διαφορετικό ποσό σε κάθε πληρωμή (1^η, 2^η, 3^η ...) κάθε έτους εφαρμογής. Οι πληρωμές που έπονται αυτής μετά ενστάσεων, αφορούν στη διόρθωση αστοχιών του συστήματος και έχουν κριτήριο την πλήρη ευθυγράμμιση με το θεσμικό πλαίσιο.

Πυκνότητα φύτευσης ελαιοδέντρων

Ο ορισμός ελάχιστης τιμής της παραμέτρου (8 δένδρα/στρέμμα) κρίθηκε αναγκαίος, προκειμένου να ενταχθούν στο πρόγραμμα παραγωγικοί ελαιώνες συστηματικής καλλιέργειας, όπως αναφέρεται στην αριθ. 1487/39717/27.03.2012 εγκύκλιο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής του ΥΠΑΑΤ, ελάχιστη τιμή που απαντάται στα μικρά νησιά Αιγαίου με ιδιαίτερες εδαφοκλιματικές συνθήκες. Η δέσμευση για τη συγκεκριμένη πυκνότητα φύτευσης προέκυψε γιατί βάσει αυτής υπολογίστηκε η απώλεια εισοδήματος και εν συνεχεία διαμορφώθηκε το ύψος της ενίσχυσης ανά εκτάριο στην τιμή που αναφέρεται στην αριθ. 079833/25.10.2011 προαναφερθείσα ΚΥΑ. Πράγματι, η πυκνότητα φύτευσης δεν περιλαμβανόταν ξεκάθαρα στα κριτήρια επιλεξιμότητας αγροτεμαχίων, όπως αυτά τέθηκαν με τα άρθρα 6 και 24 της εν λόγω ΚΥΑ, αλλά χρησιμοποιήθηκε ως κριτήριο στο μηχανογραφικό σύστημα διότι τεκμηριώνει το δικαίωμα του παραγωγού να πληρωθεί γι' αυτά τα αγροτεμάχια, καθώς είναι προφανές ότι δεν έχει νόημα η ένταξη αγροτεμαχίου που εκ των προτέρων δεν δικαιούται ενίσχυσης. Τα τυχόν προβλήματα στις αιτήσεις των παραγωγών από το συγκεκριμένο κριτήριο επιλεξιμότητας των αγροτεμαχίων αντιμετωπίστηκε όπως τα υπόλοιπα προβλήματα

απόρριψης αγροτεμαχίων με τον τρόπο που περιγράφεται στην αριθ. 3346/124548/07.12.2012 (ΑΔΑ: ΒΕΦΖΒ-ΓΟ4) εγκύκλιο που εξέδωσε η Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής του ΥΠΑΑΤ από κοινού με την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης ΕΥΕ-ΠΑΑ 2007-2013 της Γενικής Γραμματείας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του ΥΠΑΑΤ και τον ΟΠΕΚΕΠΕ, κατά το στάδιο των προενταξιακών ελέγχων μέσω της υποβολής ενστάσεων και διοικητικών πράξεων στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ).

Όπως αναφέρεται στην αριθ. 3346/124548/07.12.2012 προαναφερθείσα εγκύκλιο:

«Η απώλεια εισοδήματος των παραγωγών και ο υπολογισμός του ύψους ενίσχυσης των επιλέξιμων καλλιεργειών της δράσης 1.1 «Βιολογική Γεωργία» βασίστηκε στην επίσημη μελέτη του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών «Υπολογισμός και τεκμηρίωση του πρόσθετου κόστους διαφυγόντος εισοδήματος και του κόστους συναλλαγής που συνεπάγεται για τους γεωργούς η εφαρμογή των γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων». Στη μελέτη αυτή χρησιμοποιήθηκαν μετά από συνδυαστική επεξεργασία, στοιχεία του RICA και στοιχεία βιολογικής καλλιέργειας ελιάς από δείκτες υπολογισμού του γεωργικού εισοδήματος της Περιφέρειας Κρήτης έτους 2006 και της Περιφέρειας Ηπείρου έτους 2005. Από τους δείκτες υπολογισμού της Περιφέρειας Κρήτης προκύπτει ότι οι υπολογισμοί πραγματοποιούνται για ελαιώνες συνήθους φύτευσης (15-22 δένδρα/στρέμμα), πυκνής φύτευσης (22-40 δένδρα/στρέμμα) και για ορισμένες ποικιλίες π.χ. τσουνάτη και χονδρολιά (8-15 δένδρα/στρέμμα). Επίσης σύμφωνα με την αριθ. 297060/08.06.2007 ΚΥΑ «Χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων σε τοπικής σημασίας αγροτικά προϊόντα φυτικής παραγωγής στα μικρά νησιά Αιγαίου» (ΦΕΚ 916 Β'), η ενίσχυση στους ελαιοπαραγωγούς χορηγείται εφόσον έχουν ελάχιστη πυκνότητα 8 δένδρα/ στρέμμα. Συνεπώς η απαίτηση της δράσης για ελάχιστη πυκνότητα φύτευσης 8 δένδρων/στρέμμα, η οποία ελέγχεται κατά το μηχανογραφικό διασταυρωτικό έλεγχο, είναι η μικρότερη δυνατή για τους ενδιαφερόμενους παραγωγούς, όπως καθορίστηκε με την αριθ. 1487/39717/27.03.2012 εγκύκλιο της Διεύθυνσής μας.»

Συνεπώς, από τη διαδικασία που ακολουθήθηκε κατά τους προενταξιακούς ελέγχους, πριν δηλαδή, από την υπογραφή των συμβάσεων, κατέστη σαφές στους παραγωγούς ότι η πυκνότητα φύτευσης αποτελεί προϋπόθεση συμμετοχής των αγροτεμαχίων τους στη δράση και, συνεπώς, ότι απαιτείται κάθε έτος προσοχή ως προς την τήρησή της.

Παρόλα αυτά, σε επόμενο στάδιο, αυτό των πληρωμών, διαπιστώθηκε σε αρκετά αγροτεμάχια διαφοροποίηση της πυκνότητας που οφειλόταν κυρίως σε αλλαγή της έκτασης κατά τη δήλωση του αγροτεμαχίου στο ΟΣΔΕ κάθε έτους από τον παραγωγό, αλλά ενίοτε και σε εκ παραδρομής δήλωση μικρότερου αριθμού δέντρων στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ). Εφόσον ο παραγωγός υπέβαλλε αίτημα διόρθωσης επί της ΕΑΕ κάθε έτους μέσω Διοικητικών Πράξεων, η οποία είχε ως αποτέλεσμα τη διόρθωση της έκτασης ή του αριθμού δέντρων, είναι προφανές ότι στην πληρωμή μετά ενστάσεων, τα εν λόγω αγροτεμάχια θα δικαιούνταν ενίσχυσης (γεγονός που βοηθά στην ερμηνεία της παρατήρησης ότι «ο κωδικός τείνει να μηδενιστεί»). Είναι σαφές ότι σε περίπτωση που ήταν ανέφικτη η διόρθωση της πυκνότητας μέσω της ΕΑΕ για μία χρονιά πληρωμής, η επιβληθείσα ποινή περιοριζόταν στον μηδενισμό της προσδιορισθείσας έκτασης του αγροτεμαχίου, με συνέπεια τη μη πληρωμή γι' αυτό, καθώς και τη μείωση της προσδιορισθείσας έκτασης της καλλιεργητικής ομάδας.

Έλεγχος της ποικιλίας

Με τους διασταυρωτικούς ελέγχους που ήταν ενσωματωμένοι στο μηχανογραφικό σύστημα των γεωργοπεριβαλλοντικών (υποσύστημα πληρωμής), η αναντιστοιχία, όπως αποτυπωνόταν στη Δήλωση Εφαρμογής, μεταξύ της ποικιλίας του Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ) - Σύμβασης και της ποικιλίας που περιλαμβανόταν στην ΕΑΕ, οδηγούσε σε απόρριψη του αγροτεμαχίου λόγω του ότι υποδήλωνε την πιθανότητα να έχουν γίνει νέες φυτεύσεις και, συνεπώς, η μόνιμη καλλιέργεια να είναι πλέον σε μη παραγωγική ηλικία, κάτι που αποτελεί παραβίαση των όρων επιλεξιμότητας.

Όπως προέκυψε από την εξέταση τόσο των ενστάσεων ενός αριθμού παραγωγών όσο και των δεδομένων του μηχανογραφικού συστήματος με τη συνδρομή του ΟΠΕΚΕΠΕ, το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών των προβλημάτων οφειλόταν σε λάθη καταχώρησης των παραγωγών. Ένα μέρος αυτών των προβλημάτων λύθηκε με την αποδοχή από τις επιτροπές ενστάσεων, ενώ κάποιες διευθετήθηκαν μηχανογραφικά από τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Για την πλειονότητα των περιπτώσεων η Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής του ΥΠΑΑΤ αποφάσισε με το αριθ. 904/50822/07.05.2015 έγγραφό της να γίνουν δεκτά και να ενσωματωθούν στο σύστημα τα πορίσματα έκτακτων επιτόπιων ελέγχων που διεξήγαγαν οι

ελεγκτές των ΔΑΟΚ σε αγροτεμάχια με μόνιμες καλλιέργειες, δηλαδή ελιές και αμπέλια. Οι έλεγχοι αφορούσαν αρχικά στο έτος 2012 και με διαδοχικά έγγραφα της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής του ΥΠΑΑΤ ανά έτος εφαρμογής επεκτάθηκαν έως και το έτος 2014 και χάρη σε αυτή τη διαδικασία αντιμετωπίστηκε το ζήτημα σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό.

Εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 65/2011

Τα προγράμματα των δράσεων του γεωργοπεριβαλλοντικού μέτρου 2.1.4 είναι προαιρετικά και οι δικαιούχοι αυτών ανέλαβαν την υποχρέωση τήρησης συγκεκριμένων δεσμεύσεων για το χρονικό διάστημα των δύο ετών για την παράταση ή των πέντε ετών για τις νέες εντάξεις από την ημέρα υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Μία από τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν οι δικαιούχοι, όπως καταγράφεται στο άρθρο 4, παρ. Β5 του κειμένου της σύμβασης ένταξης που υπέγραψαν οι δικαιούχοι, ήταν και η διατήρηση σταθερής και αμετάβλητης έκτασης των ενταγμένων αγροτεμαχίων. Σε περιπτώσεις μείωσης της έκτασης (εκτός ανωτέρας βίας και εξαιρετικών περιπτώσεων), επιβάλλονταν κυρώσεις μείωσης της ενίσχυσης, σύμφωνα με το άρθρο 8, παρ. 2 της σύμβασης καθώς και το άρθρο 19 «Κυρώσεις» της αριθ. 079833/25.10.2011 προαναφερθείσας ΚΥΑ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Ως εκ τούτου, είναι προφανές ότι δεν υπήρχε η δυνατότητα να μεταβάλλεται κάθε έτος η δηλωθείσα έκταση ανάλογα με την έκταση, στην οποία επιθυμούσε ο παραγωγός να εφαρμόσει τη δέσμευση του βιολογικού τρόπου παραγωγής, όπως αιτείται ο καταγγέλλων. Για τον λόγο αυτόν, με την παράγραφο 1 του άρθρου 11 της αριθ. 1683/109963/13.09.2013 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Τροποποίηση της αριθ. 079833/24.10.2011 (ΦΕΚ Β' 2366) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις στο πλαίσιο ορισμένων δράσεων του μέτρου 2.1.4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (Π.Α.Α.) 2007-2013 Αλέξανδρος Μπαλτατζής» (Β' 2333/17-9-2013), που αντικατέστησε την παράγραφο 2 του άρθρου 19 της αριθ. 079833/25.10.2011 προαναφερθείσας ΚΥΑ, κατέστη σαφές ότι η δηλωθείσα έκταση ταυτίζεται με την ενταχθείσα όσον αφορά στον υπολογισμό των κυρώσεων με βάση την απόκλιση της από την προσδιορισθείσα.

Συγκεκριμένα:

«το ποσοστό της απόκλισης μεταξύ ενταχθείσας - δηλωθείσας και προσδιορισθείσας έκτασης υπολογίζεται από τον τύπο: $100 \times \frac{(\text{ενταχθε ίσα} - \text{προσδιορισθείσα})}{\text{προσδιορισθείσα}}$ »

και οι μειώσεις υπολογίζονται ως εξής:

αα. Εάν η διαφορά μεταξύ ενταχθείσας - δηλωθείσας και προσδιορισθείσας έκτασης είναι μικρότερη ή ίση του 0,1 Ha και δεν αντιπροσωπεύει ποσοστό μεγαλύτερο του 20% της δηλωθείσας έκτασης, τότε

Το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ.65/2011 περιγράφει τον τρόπο υπολογισμού των κυρώσεων για την απόκλιση της δηλωθείσας τόσο στην αίτηση πληρωμής (ΕΑΕ) όσο και στη δήλωση εφαρμογής έκτασης κάθε έτους εφαρμογής από την προσδιορισθείσα έκταση. Για τα αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα, όμως, η ενταχθείσα έκταση στη σύμβαση και η δηλωθείσα έκταση στην αίτηση πληρωμής και τη δήλωση εφαρμογής πρέπει να ταυτίζονται, εφόσον υποχρέωση των δικαιούχων είναι η διατήρηση σταθερής και αμετάβλητης έκτασης των ενταγμένων αγροτεμαχίων. Με άλλα λόγια, η δηλωθείσα δεν μπορεί να είναι διαφορετική από την ενταχθείσα κάθε χρονιά ως μέσο για την αποφυγή της κύρωσης λόγω μείωσης της έκτασης.

Όσον αφορά στην επικαλούμενη διόρθωση του τύπου, αυτή αφορά καθαρά τυπογραφικό λάθος, όπως φαίνεται από τη διάρθρωση του κειμένου στο ΦΕΚ, και ο διορθωμένος τύπος είναι ακριβώς ο ίδιος με αυτόν που περιλαμβάνονταν στην αρχική ΚΥΑ. Τέλος, η αναφορά στο άρθρο 4, παρ. 6 της σύμβασης δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

Ανάγκη τροποποίησης των συμβάσεων

Η αρμόδια Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής του ΥΠΑΑΤ έκρινε ότι δεν υφίσταται ανάγκη τροποποίησης των ενεργών συμβάσεων των δικαιούχων της δράσης, ως αποτέλεσμα αλλαγής του κανονιστικού πλαισίου και κυρίως λόγω έγκρισης του νέου ΠΑΑ 2014-2020, για τους παρακάτω λόγους:

α) Σε ό,τι αφορά αλλαγές στο κανονιστικό πλαίσιο - ΠΑΑ, με το αριθμ.4958/11.11.2015 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (ΕΥΔ) και της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής (ΕΥΕ) του ΠΑΑ 2014-2020, έγινε η ενεργοποίηση της ρήτρας αναθεώρησης του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ.1974/2006 για δικαιούχους ορισμένων γεωργοπεριβαλλοντικών Δράσεων του ΠΑΑ 2007-2013, οι υποχρεώσεις των οποίων μεταφέρονται ως ανειλημμένες στο ΠΑΑ 2014-2020. Σε αυτή διευκρινίζεται ότι οι δικαιούχοι της δράσης 1.1 «Βιολογική Γεωργία» δεν υφίστανται μειώσεις στα ύψη ενίσχυσης που δικαιούνται, για την αποφυγή του κινδύνου διπλής χρηματοδότησης και, επίσης, θεωρείται ότι τηρούν αυτοδικαίως τις σχετικές δεσμεύσεις του πρασινίσματος βάσει του άρθρου 43 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.

β) Σε ό,τι αφορά αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο, ο σκοπός όλων των τροποποιήσεων του, οι οποίες έλαβαν χώρα μετά την έναρξη των δεσμεύσεων των δικαιούχων (που ταυτίζονταν με την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης) και όχι μετά την υπογραφή της σύμβασης, όπως λανθασμένα αναφέρεται στην καταγγελία, υπήρξε η εναρμόνιση με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο και η κατά τον καλύτερο τρόπο εξυπηρέτηση των συμφερόντων των παραγωγών. Με άλλα λόγια, δεν υπήρξαν εκείνες οι δυσμενείς για τους παραγωγούς αλλαγές του θεσμικού πλαισίου, οι οποίες θα καθιστούσαν επιτακτική την αλλαγή των συμβάσεων, ιδίως εάν λάβει κανείς υπόψη τον τεράστιο διοικητικό φόρτο εργασίας που μία τέτοια διαδικασία θα επέβαλλε στους υπαλλήλους των ΔΑΟΚ, καθυστερώντας σαφώς την πρόοδο των εργασιών που σχετιζόνταν με τις πληρωμές, οι οποίες ήδη είχαν καθυστερήσει να ξεκινήσουν.

Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι με τις τροποποιητικές αποφάσεις προβλέφθηκαν για τη δράση 1.1 τα ακόλουθα:

1) στην αριθ. 1683/109963/13.09.2013 προαναφερθείσα ΚΥΑ:

α) η απάλειψη της υποχρέωσης προσκόμισης πιστοποιητικού προϊόντος για τους δικαιούχους της βιολογικής γεωργίας, εγγράφου με υψηλό κόστος, και αντικατάσταση αυτού με τη βεβαίωση συμμόρφωσης με το οποίο πιστοποιείται απλά η τήρηση των Κανονισμών (ΕΚ) αριθμ.834/2007 και (ΕΚ) αριθμ.889/2008 για τα πρότυπα της βιολογικής παραγωγής και

β) η απάλειψη της υποχρέωσης αγρανάπαυσης σε καλλιέργεια μηδικής.

2) στην αριθ. 1809/103098/11.08.2014 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων "2η Τροποποίηση της αριθ. 079833/25.10.2011 (ΦΕΚ Β 2366) Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις στο πλαίσιο ορισμένων δράσεων του μέτρου 2.1.4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (Π.Α.Α.) 2007-2013 Αλέξανδρος Μπαλτατζής», όπως ισχύει." (Β' 2217/13-8-2014):

α) η παροχή δυνατότητας προώθησης των δικαιολογητικών πληρωμής των γεωργοπεριβαλλοντικών δράσεων πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης των ενστάσεων, ώστε να μειωθεί ο χρόνος πληρωμής των δικαιούχων, που δεν έχουν κυρώσεις και, ως εκ τούτου, δεν προτίθενται να υποβάλουν ένσταση, κατά 15 εργάσιμες ημέρες και

β) η αναφορά με σαφήνεια των περιπτώσεων τροποποίησης του ΣΠΔ με ή χωρίς την τροποποίηση της σύμβασης.

3) στην αριθ. 2605/147303/20.11.2014 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων "Τροποποίηση της αριθμ. 079833/25.10.2011 (Β' 2366) απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις στο πλαίσιο ορισμένων δράσεων του μέτρου 2.1.4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (Π.Α.Α.) 2007-2013 'Αλέξανδρος Μπαλτατζής'", όπως ισχύει." (Β' 3175/26-11-2014):

η παροχή θεσμικής δυνατότητας για τη σύσταση οργάνου – Επιτροπής – για την εξέταση των αιτήσεων θεραπείας ως προς την ένταξη.

4) στην αριθ. 1222/86900/28.07.2016 προαναφερθείσα ΥΑ:

η τροποποίηση των περιπτώσεων που υπάγονται στην κατηγορία των εκτάσεων που θεωρούνται μη προσδιορισθείσες, σύμφωνα με το άρθρο 19, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα μη ταυτοποίησης των αγροτεμαχίων της αίτησης πληρωμής με αυτά της σύμβασης, που ανέκυψε κατά τους γεωχωρικούς ελέγχους και της επακόλουθης επιβολής κυρώσεων.

Επίσης, για τις συμβάσεις των δικαιούχων που έχουν λήξει από τον Μάρτιο του 2017 δεν υφίσταται ανάγκη ανανέωσης, καθώς οι δεσμεύσεις των δικαιούχων έχουν ολοκληρωθεί και εκκρεμούν μόνο οι πληρωμές από τις ΔΑΟΚ για κάποια από τα έτη εφαρμογής.

Όσον αφορά στα ζητήματα που τίγονται στην καταγγελία και αφορούν στις πληρωμές (κωδικοί, επανάληψη πληρωμών κ.λπ.), επισημαίνεται ότι την 1η Ιανουαρίου του 2016 τέθηκε σε ισχύ το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, σύμφωνα με το οποίο απαιτούνται νέες διοικητικές διεργασίες από τη Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ, τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ και τις υπηρεσίες του ΟΠΕΚΕΠΕ, προκειμένου να είναι δυνατή η πραγματοποίηση των πληρωμών των ανειλημμένων υποχρεώσεων του ΠΑΑ 2007-2013 [έκδοση αποφάσεων ένταξης ως ανειλημμένες υποχρεώσεις, έκδοση ΚΥΑ χρηματοδότησης, έκδοση ΚΥΑ εκχώρησης στις ΔΑΟΚ, διαπίστευση του ΟΠΕΚΕΠΕ ως Οργανισμού Πληρωμής, προσαρμογή των ποσοστών κοινοτικής συμμετοχής κ.λπ.].

Επιπροσθέτως, εκδόθηκε η αριθ. 1222/86900/28.07.2016 προαναφερθείσα ΥΑ, με την οποία τροποποιούνταν ορισμένες διατάξεις του προγενέστερου θεσμικού πλαισίου. Συνεπώς, προέκυψε η αναγκαιότητα τροποποίησης του μηχανογραφικού συστήματος, ώστε να είναι σύμφωνο με τις νέες διατάξεις και να πραγματοποιηθούν εκ νέου πληρωμές για το έτος εφαρμογής 2012 και, ακολούθως, για το έτος εφαρμογής 2013. Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκαν πληρωμές για το έτος 2014 και το έτος 2015. Εντός του έτους 2017 πραγματοποιήθηκαν, επίσης, οι πληρωμές έτους δεσμεύσεων 2016.

Συγκεκριμένα, όταν οι ΔΑΟΚ ολοκληρώσουν τις απαραίτητες εργασίες στη μηχανογραφική εφαρμογή (επικαιροποίηση δηλώσεων εφαρμογής, διοικητικούς ελέγχους, ενστάσεις κ.λπ.), υλοποιούν τη διαδικασία υπολογισμού πληρωμής και τη δημιουργία παρτίδας. Κατά τον υπολογισμό πληρωμής, σύμφωνα με τις ενωσιακές και εθνικές διατάξεις, εφαρμόζεται η ακόλουθη σειρά μειώσεων, απορριπτικών αποφάσεων, ανακτήσεων και κυρώσεων:

1. Μειώσεις και κυρώσεις που προβλέπονται σε όλες τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης λόγω διαφοράς εκτάσεων (δηλωθείσα και προσδιορισθείσα έκταση). Η εν λόγω κύρωση εφαρμόζεται σε επίπεδο ομάδας καλλιέργειας και προκύπτει από τους διαπιστωθέντες κωδικούς λάθους σε επίπεδο αγροτεμαχίου.
2. Το ποσό, που προκύπτει από την εφαρμογή του σημείου 1, χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων, που επιβάλλονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τη γραμμή βάσης, τις δεσμεύσεις ή άλλες υποχρεώσεις – υποβολή ψευδούς δήλωσης ή δήλωσης από αμέλεια. Οι εν λόγω μειώσεις εφαρμόζονται σε επίπεδο ΑΦΜ.
3. Το ποσό, που προκύπτει από την εφαρμογή του σημείου 2, αποτελεί τη βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων, που επιβάλλονται σε περίπτωση Εκπρόθεσμης υποβολής/μη υποβολής αίτησης πληρωμής – Μη συνεργασία κατά τη διάρκεια των ελέγχων. Οι εν λόγω μειώσεις εφαρμόζονται σε επίπεδο ΑΦΜ.
4. Το ποσό ενίσχυσης, που προκύπτει από την εφαρμογή του σημείου 3, αποτελεί τη βάση για τον υπολογισμό των μειώσεων, που επιβάλλονται σε περίπτωση παράλειψης δήλωσης του συνόλου των εκτάσεων της εκμετάλλευσης πέραν της δράσης. Οι εν λόγω μειώσεις εφαρμόζονται σε επίπεδο ΑΦΜ.
5. Το ποσό ενίσχυσης, που προκύπτει από την εφαρμογή του σημείου 4, αποτελεί τη βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων, που επιβάλλονται στην περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης. Οι εν λόγω μειώσεις εφαρμόζονται σε επίπεδο ΑΦΜ.
6. Το ποσό ενίσχυσης, που προκύπτει από την εφαρμογή του σημείου 5, αποτελεί τη βάση για την εφαρμογή των συμψηφισμών σε περίπτωση πολυετών κυρώσεων.

Εκ των ανωτέρω, γίνεται σαφές ότι η επίπτωση από την εμφάνιση ενός κωδικού λάθους σε επίπεδο αγροτεμαχίου, διαφέρει μεταξύ διαφορετικών δικαιούχων, καθόσον συνδέεται άμεσα με την εντασσόμενη εκμετάλλευση και την αιτούμενη/ες ομάδα/ες καλλιέργειας. Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι η επίπτωση ενός κωδικού ευρήματος δύναται να αφορά σε τεμάχιο ή στο σύνολο της αίτησης, ενώ το ίδιο το εύρημα δύναται να είναι ενημερωτικό ή να οδηγεί σε εφαρμογή ποινής, σε απόρριψη ή σε αποβολή.

Σε κάθε περίπτωση, οι ανωτέρω πληροφορίες απεικονίζονται στις σχετικές οθόνες της μηχανογραφικής εφαρμογής και είναι στη διάθεση των εμπλεκόμενων φορέων (ΔΑΟΚ), ενώ ταυτόχρονα για την ενημέρωση των παραγωγών υπάρχει αναφορά στην περιγραφή των ευρημάτων στις καταστάσεις εγκεκριμένων και απορριπτομένων πληρωμής. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης από τις ΔΑΟΚ των υποβληθεισών ενστάσεων, μέσω διοικητικού ελέγχου των συνυποβληθέντων δικαιολογητικών, δύναται να πραγματοποιηθεί η άρση ευρημάτων, όπως η εκπρόθεσμη υποβολή δηλαδή εφαρμογής (Κωδ. 230363) λόγω ανωτέρας βίας. Η εν λόγω αξιολόγηση πραγματοποιείται σύμφωνα με τις οδηγίες διοικητικού ελέγχου.

Σύμφωνα με τα νεότερα στατιστικά στοιχεία ευρημάτων ελέγχου, οι κωδικοί ευρημάτων με τη μεγαλύτερη συχνότητα για την Π.Ε. Λακωνίας με οικονομική επίπτωση (κυρώσεις) στην πληρωμή των παραγωγών, αφορούν σε: α) διαφορά εκτάσεων, β) μη επιλέξιμη καλλιέργεια για τη δράση, γ) μη πιστοποιημένο αγροτεμάχιο, γ) μη ύπαρξη βεβαίωσης τήρησης απαιτήσεων του Καν. 834/2007, δ) μη ύπαρξη παραστατικών ΚΦΑΣ, ε) διαφορετική καλλιέργεια από ΣΠΔ, στ) μη επιλέξιμο αγροτεμάχιο λόγω πυκνότητας δένδρων και ζ) ποινή λόγω τροποποίησης σύμβασης.

Επισημαίνεται ότι μεταξύ πρώτης πληρωμής κάθε έτους και πληρωμής μετά ενστάσεων υπάρχει σημαντική βελτίωση των υπολογιζόμενων ποσών πληρωμής λόγω των προβλεπόμενων διορθωτικών ενεργειών που εφαρμόζονται (π.χ. στην περίπτωση του ευρήματος «Μη επιλέξιμο αγροτεμάχιο λόγω αλλαγής ποικιλίας» προβλέπεται η άρση του ευρήματος μέσω του διοικητικού ελέγχου μετά ενστάσεων κατόπιν γρήγορου επιτόπιου από τη ΔΑΟΚ στην εκμετάλλευση ελέγχου).

Στο σημείο αυτό, πρέπει να τονιστεί ότι η αναφορά σε αυθαίρετο κατακερματισμό των αγροτεμαχίων δεν ευσταθεί, καθώς η περιοδική ανανέωση/επικαιροποίηση του χαρτογραφικού υποβάθρου είναι υποχρεωτική από το ενωσιακό πλαίσιο και ισχύει για όλα τα Κράτη-Μέλη. Άλλωστε, τυχόν λανθασμένες εκτιμήσεις στο μέγεθος ή στη χρήση των αγροτεμαχίων που ενδέχεται να προκύψουν από την εν λόγω διαδικασία, αντιμετωπίζονται διοικητικά κατόπιν αιτήματος των παραγωγών που θίγονται.

Επίσης, πρέπει να επισημανθεί ότι η διαδικασία πληρωμής διεξάγεται με την απαιτούμενη νομιμότητα και διαφάνεια, καθώς και με βάση τους όρους της αρχής της ισότητας, καθώς όλοι οι δικαιούχοι ενημερώνονται ταυτόχρονα, αφενός για τα αποτελέσματα της επεξεργασίας πληρωμής και αφετέρου για τα σφάλματα επί των αιτημάτων πληρωμής και την επίπτωση αυτών στο ποσό πληρωμής. Οι εφαρμοζόμενες διαδικασίες ελέγχου και πληρωμής έχουν ήδη ελεγχθεί για την ορθότητα και την πληρότητά τους, για τα έτη πληρωμής 2012 μέχρι και 2015, μέσω του προβλεπόμενου ελέγχου των λογαριασμών του ΟΠΕΚΕΠΕ, από τον ορισμένο Φορέα Πιστοποίησης (Φ.Π.), ο οποίος εποπτεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και δεν διαπιστώθηκαν προβλήματα ή αστοχίες επί της ορθότητας του υπολογισμού των πληρωμών και κυρώσεων.

Αναφορικά με την ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων (ΔΑΟΚ) και των παραγωγών από την «Ομάδα Υποστήριξης Εφαρμογής Αγροπεριβαλλοντικών Ενισχύσεων», σημειώνεται ότι η εν λόγω ομάδα αποτελείται από υπαλλήλους του Οργανισμού, στους οποίους έχει ανατεθεί ως αρμοδιότητα η ενασχόλησή τους με θέματα των προαναφερόμενων ενισχύσεων, μέσω της εφαρμοζόμενης διαδικασίας ανάθεσης καθηκόντων που τηρεί ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Η εφαρμοζόμενη διαδικασία έχει ως στόχο την ταυτόχρονη ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων και αποτελεί την επίσημη αλληλογραφία του Οργανισμού.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Α. Δαβάκη